

Το υπόμνημα αυτό αποβλέπει σε μια άμεση πληροφόρηση στο ζήτημα των νησίδων του Νοτιοανατολικού Αιγαίου που απασχολούν σήμερα την επικαιρότητα. Συντάχθηκε στο πλαίσιο του Ερευνητικού Προγράμματος **“Ιστορική Μελέτη των Οικισμών της Ελλάδος, 15ος-20ός αι.”**, που διεξάγεται στο Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών. Εντός του Προγράμματος αυτού βρίσκεται σε εξέλιξη ένα ειδικότερο Ερευνητικό Έργο με τίτλο **“Αιγαίο: Ιστορική Μελέτη των Οικισμών και Αρχιτεκτονική της Κατοικίας”**, με τη συνεργασία του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου, συγχρηματοδοτούμενο από το Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Έρευνας & Τεχνολογίας II (ΕΠΕΤ II). Αντικείμενό του έχει, μεταξύ των άλλων, τη δημιουργία επιστημονικά καταρτισμένης τεκμηριωτικής υποδομής και τη μελέτη ζητημάτων ιστορικής γεωγραφίας και δημογραφίας, αρχιτεκτονικής και πολεοδομίας, και γενικότερα της ιστορικής εξέλιξης του Αιγαίου Πελάγους.

Αθήνα, Φεβρουάριος 1996

Λεωνίδας Καλλιβρετάκης
Ερευνητής
Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών

This report provides information on the small islets of the southeastern Aegean Sea that have featured in the news recently. It was written at the Institute of Neohellenic Research of the National Hellenic Research Foundation, within the framework of the research programme **“Historical study of settlements in Greece, 15th-20th centuries”**. A sub-unit of this programme, entitled **“The Aegean: historical study of settlements and domestic architecture”**, is being carried on in collaboration with the Department of Architecture of the Athens Polytechnic School, cofunded by the European Community Operations Programme for Research and Technology II. Part of the objectives of this programme, is to set up a scientifically documented infrastructure for future research and to study issues concerning historical geography and demography, architecture and urbanism, and in general the historical developments in the region of the Aegean Sea.

Athens, February 1996

Leonidas Kallivretakis
Research Associate Professor
Institute of Neohellenic Research, National Hellenic Research Foundation

---

Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών
Β. Κωνσταντίνου 48, 11635 Αθήνα, τηλ. 7229811-7210554 Fax: 7246212

Institute of Neohellenic Research, National Hellenic Research Foundation
V. Konstantinou 48, 11635 Athens, tel. 7229811-7210554 Fax: 7246212

ISBN 960-7094-55-7

1. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ

Οι δύο ελληνικές βραχονησίδες, των οποίων το καθεστώς αποπειράθηκε να αμφισβητήσει πρόσφατα η Τουρκία, βρίσκονται στο Νοτιανατολικό Αιγαίο, σε απόσταση περίπου 6 ναυτικών μιλίων ανατολικά από την Κάλυμνο, 1.9 ν. μιλίων νοτιανατολικά από τη νησίδα Καλόλιμνο, 1 ν. μιλίου δυτικά από την οροθετική γραμμή των χωρικών υδάτων Ελλάδας-Τουρκίας και 3.5 ν. μιλίων δυτικά από τη Μικρασιατική ακτή. Ανήκουν στην Ελλάδα από το 1947, ως τμήμα του νησιωτικού συμπλέγματος των Δωδεκανήσων, όπως θα δούμε αναλυτικά παρακάτω, και η ονομασία τους παρουσιάζει παραλλαγές. Στους μεν παλιότερους Τουρκικούς χάρτες αναφέρονται ως “βραχονησίδες *Kardak* (*Kardak*)”, προσφάτως δε εμφανίστηκε και η ονομασία “νησίδες *Ikincze* (*Ikincze: Διπλό*)”, ενώ στους Ελληνικούς χάρτες αναφέρονται συνήθως ως “*Νήσοι Λιμνιά (τα)*” (βλ. συνημ. χάρτες #9, #10 & #11 της περιόδου 1951-1990). Η μεγαλύτερη, ονομαζόμενη “*Μεγάλο Λιμνιό*” έχει έκταση περίπου 25 στρεμμάτων, η δε μικρότερη και ανατολικότερη, ονομαζόμενη “*Μικρό Λιμνιό*” έχει έκταση 15 στρεμμάτων. Παράλληλα με αυτό το όνομα (Λιμνιά), εμφανίζεται σε ορισμένους χάρτες και η ονομασία “*Νησίδες Ίμια*” (βλ. συνημ. χάρτες #5, #6, #13 & #14 της περιόδου 1932-1992).

2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

2.1. Τα Δωδεκάνησα είχαν περιέλθει στην Ιταλία μετά τον Ιταλοτουρκικό πόλεμο του 1912. Με βάση τη **Συνθήκη Ειρήνης της Λωζάννης** που υπογράφηκε την **24.7.1923** μεταξύ της Τουρκίας και των Νικητριών Δυνάμεων του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, η Τουρκία παραιτήθηκε οριστικά υπέρ της Ιταλίας παντός δικαιώματος επί των κατεχομένων υπό της Ιταλίας νήσων “*[...] Καλύμνου [...] και των υπ'αυτών εξαρτημένων νησίδων*”.

2.2. Κατά την εφαρμογή της Συνθήκης Ειρήνης της 24.7.1923, προέκυψαν **αμφισβητήσεις** μεταξύ της Τουρκίας και της Ιταλίας ως προς τα **ακριβή όρια** ανάμεσα στα Ιταλοκρατούμενα Δωδεκάνησα και την Τουρκική επικράτεια και σε ό,τι αφορούσε τις ενδιάμεσες νησίδες. Για την μερική διευθέτηση αυτών των διαφορών συνήφθη η **Σύμβαση της Άγκυρας** της 4.1.1932 μεταξύ Ιταλίας και Τουρκίας, η οποία οριοθετούσε ορισμένα σημεία των εκατέρωθεν χωρικών υδάτων και ορισμένες νησίδες, όχι όμως τις συγκεκριμένες βραχονησίδες.

2.3. Αυθημερόν (4.1.1932) οι δύο αντιπροσωπείες αντάλλαξαν επιστολές, βάσει των οποίων αγαλάμβαναν την υποχρέωση να προβούν στον καθορισμό και

1. GEOGRAPHICAL POSITION

These two Greek islets, whose territorial status was recently questioned by Turkey, lie in the southeast Aegean Sea, at a distance of approximately 6 nautical miles east of the Greek island of Kalymnos, 1.9 nautical miles southeast of the Greek islet of Kalolimnos, 1 nautical mile west of the boundary line that divides Greek from Turkish territorial waters, and 3.5 nautical miles west of the Turkish mainland coast. The islets have belonged to Greece since 1947 as part of the Dodecanese island chain, as will be examined in detail below, and the names present a number of variations. On the old Ottoman maps they are referred to as the ‘*Kardak islets*’, and more recently they have been recorded as the ‘*Ikincze* (:double) *islets*’. On the Greek maps they used to be named the ‘*Limnia isles*’ (see maps #9, #10 and #11 for the period 1951-1990). The larger of the two, called ‘*Megalo Limnio*’ (Great Limnio), has an area of approximately 2.5 hectares, while the smaller and more easterly, called ‘*Mikro Limnio*’ (Small Limnio), has an area of 1.5 hectares. The name ‘*Imia islets*’ also appears on some maps (see maps #5, #6, #13 and #14 for the period 1932-1992).

2. BRIEF HISTORY OF THE ISLANDS WITH RELATION TO INTERNATIONAL DIPLOMACY

2.1 The Dodecanese islands came under Italian control following the Italo-Turkish conflict of 1912. According to the **Treaty of Lausanne**, signed by Turkey and the victorious powers of World War I on **24 July 1923**, Turkey renounced in favour of Italy all rights over the islands which were occupied by Italy, including ‘*Kalymnos [...] and the islets dependent thereon*’.

2.2 With the implementation of the Peace Treaty of 24.7.1923 a number of **disagreements** arose between Turkey and Italy over the **precise position** of the borderline between the Italian held Dodecanese islands and Turkish territory, including the interlying rocks and islets. These differences were in part resolved by the **Ankara Agreement of 4 January 1932** signed by Italy and Turkey, whereby the dividing line between territorial waters around a number of the islands was clearly established, though not for the specific islets of Imia.

2.3 On the same day of this agreement (4.1.1932) both delegations exchanged letters agreeing to undertake to fix the dividing line between

του υπολοίπου τμήματος των ιταλοτουρκικών θαλασσιών συνόρων.

2.4. Ο καθορισμός του εναπομείναντος τμήματος των ιταλοτουρκικών θαλασσιών συνόρων έγινε με το **Πρακτικό** που υπογράφηκε στην **Άγκυρα** 12 μήνες αργότερα, την **28.12.1932** μεταξύ της Τουρκίας και της Ιταλίας. Στη συμφωνία αυτή προσδιορίζεται το πού ανήκουν οι περισσότερες νησίδες της περιοχής, οι οποίες *"ουδεμίας αμφισβητήσεως αποτελούν αντικείμενον"* μεταξύ αυτών και *"οι βραχονησίδες Kardak"*, των οποίων επιβεβαιώνεται η υπαγωγή στην Ιταλία, καθώς η οροθετική γραμμή σημειώνεται *"στο μέσον της αποστάσεως μεταξύ των βραχονησίδων Kardak και της νήσου Kato της Ανατολίας"*.

2.5. Την εγκυρότητα του Πρακτικού της 28.12.1932 επιχειρεί σήμερα **να αμφισβητήσει** η Τουρκία, με το εξής επιχειρήμα: Η τότε Κοινωνία των Εθνών (Κ.Τ.Ε.), πρόδρομος του Ο.Η.Ε., είχε ορίσει ότι οποιαδήποτε Συνθήκη μεταξύ των μελών της, για να ισχύει, έπρεπε να κατατίθεται στην Κ.Τ.Ε., να πρωτοκολλείται και να δημοσιεύεται επισήμως από αυτήν. Πράγματι, οι προαναφερθείσες Συνθήκες της 24.7.1923 και της 4.1.1932 ακολούθησαν αυτή τη διαδικασία, όχι όμως και το συμπληρωματικό Πρακτικό της 28.12.1932. Η ερμηνεία που δίνει το Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών είναι ότι το τελευταίο κρίθηκε ότι δεν έρχεζε πρωτοκολλήσεως κ.τ.λ., διότι θεωρήθηκε ως **συμπλήρωμα της προηγούμενης Συνθήκης**. Το επιχειρήμα αυτό επιβεβαιώνεται από σχετικό σχόλιο που έκανε την 1.2.1996 υπηρέσιακός παράγοντας του Ιταλικού Υπουργείου Εξωτερικών.

2.6. Τα Δωδεκάνησα περιήλθαν τελικά στην Ελλάδα με βάση τη **Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων** που υπογράφηκε την **10.2.1947** μεταξύ της Ιταλίας και των Νικητριών Δυνάμεων του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Βάσει αυτής της Συνθήκης, η Ιταλία παραχώρησε στην Ελλάδα την πλήρη κυριαρχία επί των νήσων *"[...] Καλύμνου [...] και των παρακειμένων νησίδων"*. Διαδεχομένη η Ελλάδα την Ιταλία στην κυριαρχία της Δωδεκανήσου, κληρονόμησε ό,τι έλεγχε προηγουμένως η Ιταλία, συνεπώς και τις νησίδες *"Καρντάκ-Λιμνιά-Ιμια"*, που ρητά σημειώνονται ως Ιταλικές στο Πρακτικό της **28.12.1932**. Το Πρακτικό αυτό χρησιμοποιήθηκε άλλωστε ως πηγή επισήμων πληροφοριών για την οριοθέτηση της περιοχής που παραχωρήθηκε στην Ελλάδα, όπως προκύπτει και από τον Ελληνικό Νόμο 547 του 1948, που περιλαμβάνει ονομαστική απαρίθμηση των νησίδων και βραχονησίδων που υπήχθησαν στις επαρχίες στις οποίες διαιρέθηκαν τα Δωδεκάνησα. Συγκεκριμένα τα Λίμνια, Μικρό και Μεγάλο, σημειώνονται ρητά ως υπαγόμενα στην Επαρχία Καλύμνου.

2.7. Από το 1947 που οι βραχονησίδες είχαν ενσωματωθεί στην Ελλάδα, η Τουρκία ουδέποτε επί μία πεντηκονταετία είχε διατυπώσει κάποια αμφισβήτηση σε ό,τι αφορά το καθεστώς τους, ως τον Δεκέμβριο

outstanding areas of Italian and Turkish territorial waters.

2.4 The remaining areas of Italian and Turkish territorial waters were finally set out and agreed to in the **Procès Verbal** signed by Turkey and Italy in **Ankara** twelve months later on **28 December 1932**. In this agreement it was spelled out precisely to which state belong the majority of the remaining islets *'ne faisant l'objet d' aucune contestation'*; Included are the *'Kardak islets'*, which are described as belonging to Italy, with the borderline between Italian and Turkish territorial waters *'falling midway between the Kardak islets and the island of Kato, Anatolia'*.

2.5 The Procès Verbal of 28.12.1932 is **questioned** by Turkey today, which puts forward the following argument: The interwar League of Nations, the forerunner of the post-World War II United Nations, had established that in order for any agreement signed by its members to be valid, it would have to be lodged at the League of Nations, and to be referenced and officially published by the same organization. Indeed, the above-mentioned agreements of 24.7.1923 and 4.1.1932 followed this procedure, but not the supplementary Procès Verbal of 28.12.1932. The Greek Foreign Ministry claims it had not been necessary to lodge the latter as a separate Protocol with the League of Nations since it was only a **supplement to the previous agreement**. This argument was confirmed by a spokesman for the Italian Foreign Ministry on 1.2.1996.

2.6 The Dodecanese islands eventually became Greek sovereign territory with the signing of the **Treaty of Paris on 10 February 1947** between Italy and the victorious Allied powers of the Second World War. According to this treaty, Italy ceded all territorial claims to the islands, including *'[...] Kalymnos [...] as well as the adjacent islets'* to Greece. Greece thereby inherited from Italy sovereignty over the Dodecanese islands and all the territory formally controlled by Italy, including the islets *'Kardak-Limnia-Imia'*, which had been clearly fixed as being Italian territory in the Procès Verbal of **28.12.1932**. This same Procès Verbal has been used as a source of official information in order to delimit the area ceded to Greece, e.g. in the case of the Greek Law no 547 of 1948, where a list of the islets and rocks belonging to the various Greek administrative divisions, is included; namely the Limnia Islets, Great and Small, are clearly fixed as belonging to the Greek Eparchie (District) of Kalymnos.

2.7 In the fifty years' period from 1947, when the islets came under Greek control, to the present Turkey never questioned the territorial status of the islets until December 1995. On **29.12.1995**, after a

του 1995. Την **29.12.1995**, με αφορμή την προσάραξη ενός Τουρκικού φορτηγού πλοίου στην μία των βραχονησίδων Ίμια και την εν τέλει ρυμούλκσή του ως την Τουρκία από Ελληνικό ρυμουλκό, η Τουρκία προέβη σε **ρηματική διακοίνωση** προς την Ελλάδα, με τον ισχυρισμό ότι τα Ίμια αποτελούν τουρκικό έδαφος και είναι εγγεγραμμένα στο κτηματολόγιο της Τουρκικής Επαρχίας της Μούγκλας (Mugla). Η Ελλάδα προέβη με τη σειρά της σε ρηματική διακοίνωση προς την Τουρκία, απορρίπτοντας τον τουρκικό ισχυρισμό, με το σκεπτικό ότι η Τουρκία είχε αναγνωρίσει βάσει της προαναφερθείσης διμερούς συμφωνίας του 1932 ότι τα Ίμια ανήκαν στην Ιταλία, η οποία και τα παραχώρησε στην Ελλάδα το 1947. Ένα μήνα αργότερα, την 29.1.1996, η Τουρκία με νέα ρηματική διακοίνωση ισχυρίστηκε ότι η διμερής ιταλοτουρκική συμφωνία του 1932 δεν ισχύει πλέον, διότι α) οι συνθήκες είναι σήμερα διαφορετικές και β) η Ελλάδα δεν είχε υπογράψει την τότε συμφωνία. Επακολούθησε κλιμάκωση της έντασης, καθώς ξεκίνησε ένας *“πόλεμος συμβόλων”*, με αλληπάλληλες υψώσεις και υποστολές των σημαίων των δύο χωρών και συγκέντρωση ναυτικών δυνάμεων στην ευρύτερη περιοχή. Το θερμό επεισόδιο απεφύεχθη και επήλθε εν τέλει την 31.1.1996, μετά από ολονύκτιες διαβουλεύσεις, μια καταρχήν αποκλιμάκωση.

2.8. Επανερχόμενη στο ζήτημα η Τουρκική πλευρά, εξέφρασε επισήμως (ανακοινώσεις 4-5.2.1995) την άποψη ότι *“η υπογραφή της 28.12.1932 Συμφωνίας μεταξύ Τουρκίας και Ιταλίας δεν είναι Συνθήκη, εφόσον δεν είχε συζητηθεί στην Τουρκική Εθνοσυνέλευση, ούτε είχε επικυρωθεί, αλλά είναι ένα πρακτικό συνεδρίασης αξιωματούχων κατωτέρου επιπέδου των δύο χωρών, το οποίο δεν δεσμεύει νομικά την Τουρκία. Εφόσον, λοιπόν, δεν υπάρχει κάποια συμφωνία, το Αιγαίο εισέρχεται σε μία φάση αλλαγής. Στο Αιγαίο υπάρχουν 3.000 αμφισβητούμενα βράχια, νησίδες, ακόμη και νησιά, των οποίων η Τουρκία εξετάζει διεξοδικά την κατάσταση βάσει κάθε Συνθήκης”*.

Αποκρούοντας αυτήν την άποψη, το Ιταλικό Υπουργείο Εξωτερικών δήλωσε την 6.2.1996 ότι *“η ιταλο-τουρκική συμφωνία του 1932 είναι έγκυρη και παραμένει εν ισχύ”*. Μία εβδομάδα αργότερα, την 15.2.1996 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με ψήφισμά του θεώρησε τις τουρκικές ενέργειες ως *“παραβίαση εκ μέρους της Τουρκίας των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας”*, και επεσήμανε ότι *“η βραχονησίδα Ίμια ανήκει στο νησιωτικό σύμπλεγμα της Δωδεκανήσου, με βάση τη Συνθήκη της Λωζάννης του 1923, το Πρωτόκολλο Ιταλίας-Τουρκίας του 1932 και τη Συνθήκη των Παρισίων του 1947, καθώς ακόμη και τους Τουρκικούς γεωγραφικούς χάρτες της δεκαετίας του 1960, όπου το εν λόγω νησιωτικό σύμπλεγμα εμφανίζεται ως τμήμα της Ελληνικής επικρατείας”*.

Turkish cargo vessel with engine trouble stranded to one of the Imia islets, in order then to be towed back to a Turkish port by a Greek tug boat, Turkey issued a **statement** to Greece claiming that the Imia islets are Turkish territory, and are recorded as such in the property lists of the Turkish administrative region of Mugla. Greece in turn issued a reply rejecting the Turkish claims, putting forward the argument that Turkey had recognised the status of the islets in the above-mentioned bipartite agreement of 1932, then belonging to Italy, later ceded to Greece in 1947. One month later on 29.1.1996 Turkey issued a new statement claiming that the bipartite Turkish-Italian agreement of 1932 was no longer valid for two reasons: first, the situation has changed since then; and secondly, Greece was not itself a signatory to the 1932 agreement. Tension then increased between the two sides as a *‘war of symbols’* ensued, with each side raising its flag on the islets and Greek and Turkish naval forces moving into the area. Conflict was eventually avoided when, on 31.1.1996 after night-long negotiations, the two sides agreed to withdraw forces from the area.

2.8 On taking up the issue again, the Turkish side made an official statement (4-5.2.1996) to the effect that *‘the agreement signed on 28.12.1932 between Italy and Turkey does not amount to a Treaty as such, since the subject of the treaty was neither discussed nor validated by the Turkish National Parliament. Rather it amounts only to an act resulting from a meeting of low-level officials from both sides, and is not legally binding for Turkey. Since, therefore, the agreement does not exist, the Aegean Sea is up for negotiation. In the Aegean there are 3000 disputed rocks and islets, and even actual islands, whose status Turkey is examining in detail on the basis of all former agreements’*.

The Italian foreign ministry responded to these views on 6.2.1996: *‘The Italo-Turkish agreement of 1932 is valid and continues to be valid’*. One week later on 15.2.1996 the European Parliament passed a motion expressing the view that *‘Turkey’s actions constituted a violation of Greek sovereign territory’*, and it further pointed out that *‘the islet of Imia belongs to the Dodecanese island chain, in accordance with the Treaty of Lausanne of 1923, the Italo-Turkish Protocol of 1932 and the Treaty of Paris of 1947, as well as in accordance with Turkish maps and charts of the 1960s, where the islands in question are marked as constituting a part of Greek territory’*.

3. ΟΙ ΧΑΡΤΕΣ

Θα αρκεστούμε σε χάρτες στους οποίους είχαμε πρόσβαση και μπορέσαμε να εντοπίσουμε στο ελάχιστο χρονικό διάστημα που διαθέταμε.

3.1. Επί Τουρκοκρατίας, οι προαναφερόμενες νησίδες βρίσκονταν στα όρια δύο διοικητικών ενότητων του οθωμανικού κράτους: του Βιλαετίου των Νήσων της Άσπρης Θάλασσας (Αιγαίου) και του Βιλαετίου της Σμύρνης. Σε χάρτη που σχεδιάστηκε από τον Γερμανό ακαδημαϊκό **Henri Kiepert**, βάσει οθωμανικών πηγών, και εκδόθηκε στο Βερολίνο το **1886**, χαράσσονται με σχολαστική ακρίβεια τα όρια αυτά. Τα Λιμνιά, εμφανίζονται ανωνύμως σε αυτόν τον χάρτη και βρίσκονται σαφώς στα δυτικά της κόκκινης οροθετικής γραμμής, εντός δηλαδή του Βιλαετίου των Νήσων του Αιγαίου Πελάγους (συνημ. χάρτης #1). Πρόκειται συνεπώς, κατά την αντίληψη της ίδιας της Οθωμανικής διοίκησης, περί "εξαρτημένων νησίδων" των παρακειμένων Δωδεκανήσων και όχι της αντίπερα Μικρασιατικής ακτής.

3.2. Στη **Συνθήκη της Λωζάννης**, που υπογράφηκε στις **24 Ιουλίου 1923** μεταξύ της Τουρκίας και των Νικητριών Δυνάμεων του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, οριζόταν ότι "η Τουρκία παραιτείται υπέρ της Ιταλίας όλων των δικαιωμάτων και τίτλων της επί των ακολούθων νήσων: [...] Καλύμνου [...] και των υπ' αυτών εξαρτημένων νησίδων". Το κείμενο της συνθήκης συνοδεύεται από χάρτη του Αιγαίου στον οποίο δεν σημειώνονται μεν οι δύο βραχονησίδες, αλλά παρατηρώντας την απόσταση της οροθετικής γραμμής (+--++) στα ανατολικά του Καλόλιμνου, είναι προφανές ότι τα Λιμνιά βρίσκονται εντός των χωρικών υδάτων της Δωδεκανήσου (βλ.συνημ.χάρτη #2).

3.3. Σε ανεπίσημο πολιτικό **Τουρκικό** χάρτη του **1924** (συνημ. χάρτης #3) δεν σημειώνονται οι δύο βραχονησίδες, αλλά παρατηρώντας και εδώ την κόκκινη οροθετική γραμμή ανατολικά της Καλύμνου, είναι προφανές ότι τα Λιμνιά βρίσκονται εντός των Ιταλικών χωρικών υδάτων.

3.4. Σε ημιεπίσημο **Ιταλικό** χάρτη του **1929** (συνημ. χάρτης #4) σημειώνονται οι δύο βραχονησίδες ανωνύμως, στα ανατολικά του Καλόλιμνου. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι στον χάρτη αυτό αναφέρεται ως "*Qardaghlar Adasi*" ένα άλλο νησιωτικό σύμπλεγμα, το οποίο βρίσκεται ανατολικότερα, εντός των Τουρκικών χωρικών υδάτων τότε και σήμερα. Το σύμπλεγμα αυτό σήμερα περιλαμβάνει τα νησιά Çatal Ada, Kuyruk Ada και Yassi Ada.

3.5. Σε επίσημο **Ιταλικό** χάρτη του **1932** (συνημ. χάρτης #5) σημειώνονται οι δύο βραχονησίδες εντός των Ιταλικών χωρικών υδάτων, αναφερόμενες με την Ελληνική τους ονομασία "*Isolloti Immia*".

3. MAPS

We shall restrict our discussion to those maps to which we actually had access, and which we were able to consult in the short space of time available to us.

3.1 During the period of Turkish rule, the islets in question were on the dividing line between two administrative units of the Ottoman state: the Vilayet of the White Sea (Aegean) Islands and the Vilayet of Smyrna. A map, based on Ottoman sources, drawn by the German academic **Henri Kiepert** and published in Berlin in **1886**, shows with meticulous accuracy the position of this dividing line. The Limnia islets are marked but unnamed on this map, but they are clearly west of the red dividing line between the two aforementioned vilayets (see map #1). In the view, therefore, of the Ottoman administration of the day, these islets constituted a **dependent part** of the neighbouring Dodecanese islands, and not of the Asia Minor coast opposite.

3.2 According to the **Treaty of Lausanne**, signed on **24 July 1923** by Turkey and the victorious powers of World War I, it was mentioned that "*Turkey renounces in favour of Italy all rights and titles over the following islands:[...] Kalymnos [...] and the islets dependent thereon*". This text was accompanied by a map of the Aegean Sea on which, however, the two islets are not marked, but following the borderline (+--++) east of Kalolimno, it is quite obvious that Limnia are within the Dodecanese territorial waters (see map#2).

3.3 On an unofficial **Turkish** map of **1924** (see map #3) the two islets are not marked, but if one follows the red dividing line east of Kalymnos it is quite clear that the Limnia islets are within Italian territorial waters.

3.4 A semi-official **Italian** map of **1929** (see map #4) marks but does not name the two islets, east of Kalolimno. An interesting feature of this map is the mention of the —different— island group '*Qardaghlar Adasi*', then —as today— located further east and within Turkish territorial waters. This group of islands today includes Çatal Ada, Kuyruk Ada and Yassi Ada.

3.5 An official **Italian** map of **1932** (see map #5) marks the islets within Italian territorial waters with their Greek name '*Isolloti Immia*'.

3.6. Στο **Πρακτικό της Άγκυρας**, που υπογράφηκε στις **28 Δεκεμβρίου 1932** μεταξύ της Τουρκίας και της Ιταλίας, ορίστηκαν τα θαλάσσια όρια μεταξύ των Ιταλοκρατούμενων Δωδεκανήσων και της Τουρκικής επικρατείας, επί των αγγλικών υδρογραφικών χαρτών υπ' αρ. 236, 872 και 1546. Συγκεκριμένα ορίζεται ότι το σημείο 30 της οροθετικής γραμμής διέρχεται "στο μέσον της αποστάσεως μεταξύ των βραχονησίδων *Kardak (Ιμια)* και της νησίδας *Kato της Ανατολίας*" (βλ. συνημ. χάρτη #6).

3.7. Σε επίσημο στρατιωτικό **Τουρκικό** χάρτη του **1969** (συνημ. χάρτης #7) οι δύο βραχονησίδες, με την ελληνική τους ονομασία "*Immia adalari*", σημειώνονται σαφώς εντός των Ελληνικών χωρικών υδάτων.

3.8. Σε επίσημο πολιτικό **Τουρκικό** χάρτη του **1971** (συνημ. χάρτης #8) δεν σημειώνονται οι δύο βραχονησίδες, αλλά παρατηρώντας πού χαράσσεται η ελαφρά γκρίζα διακεκομμένη οροθετική γραμμή ανατολικά του Καλόλιμνου, είναι προφανές ότι τα Λιμνιά βρίσκονται εντός των Ελληνικών χωρικών υδάτων.

3.9. Σε επίσημο χάρτη της **Αμερικανικής** Πολεμικής Αεροπορίας του **1964** (συνημ. χάρτης #9) σημειώνονται οι δύο βραχονησίδες ανωνύμως, αλλά εντός των Ελληνικών χωρικών υδάτων.

3.10. Σε επίσημο χάρτη του **Σοβιετικού Πολεμικού Ναυτικού** του **1989** (συνημ. χάρτης #10) σημειώνονται οι δύο βραχονησίδες με την ελληνική τους ονομασία "**Ο. ΙΜΙΑ**".

3.11. Στον επίσημο **Βρετανικό** υδρογραφικό χάρτη του **1989** (συνημ. χάρτης #11) σημειώνονται οι δύο βραχονησίδες με την ελληνική τους ονομασία "*N. Imia*", αναφερόμενες με τον ελληνικό προσδιορισμό "*N(ήσοι)*" και όχι με τον αντίστοιχο τουρκικό "*Ad(alari)*", που χαρακτηρίζει τις νήσους εντός των τουρκικών χωρικών υδάτων.

3.12. Σε επίσημο χάρτη του **Αμερικανικού** Πολεμικού Ναυτικού του **1990** (συνημ. χάρτης #12) σημειώνονται οι δύο βραχονησίδες με την ελληνική τους ονομασία "*Nisoi Limnia*" και την επισήμανση εντός παρενθέσεως, ότι ανήκουν στην Ελλάδα: (*GREECE*).

3.13. Στις 21.5.1992 το **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης** εξέδωσε την Κοινοτική Οδηγία 92/43 "για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και της άγριας χλωρίδας και πανίδας", με βάση την οποία τα Ίμια εντάχθηκαν στο "Δίκτυο NATURA 2000" των προστατευόμενων ευρωπαϊκών οικοτόπων, και συγκεκριμένα στην περιοχή GR 4210010, μαζί με τα υπόλοιπα ελληνικά νησιά Λειψοί, Αρκιοί, Αγαθονήσι, Φαρμακονήσι και Καλόλιμνος (βλ. συνημ. χάρτη #13).

3.6. In the **Procès Verbal**, signed in **Ankara** on **28 December 1932** by Turkey and Italy, the dividing line of territorial waters between the Italian held Dodecanese and Turkey was established, on the British hydrographical maps nos 236, 872 and 1546. It was then established that point 30 of the borderline falls "*midway between the Kardak islets and the island of Kato (Anatolia)*" (see map # 6).

3.7 An official **Turkish** military chart of **1969** (see map #7) marks the two islets with their Greek name "*Immia adalari*", clearly showing them as lying within Greek territorial waters.

3.8 An official **Turkish** political map of **1971** (see map #7) does not mark the two islets, but if one follows the light grey dividing line east of Kalolimno, it is obvious that the Limnia islets should be understood as lying clearly within Greek territorial waters.

3.9 On an official **United States Air Force** chart of **1964** (see map #7) the two islets are marked but not named. However, they are shown as lying within Greek territorial waters.

3.10. On an official **Soviet Navy** chart of **1989** (see map # 10) the two islets are marked with their Greek name "**Ο. ΙΜΙΑ**".

3.11. On the official **British** hydrographical chart of **1989** (see map # 11) the two islets are marked with their Greek name "*N. Imia*", mentioned as "*N(ήσοι)*", the Greek word for "*Islands*", and not as "*Ad(alari)*", the Turkish word used for the islands within Turkish territorial waters.

3.12 On an official **United States Navy** chart of **1990** (see map #12) the two islets are marked with their Greek name ("*Nisoi Limnia*") and the indication (in brackets) that they belong to "*GREECE*".

3.13. On May 21, 1992, the **European Union Council** issued Directive 92/43 "on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora". In accordance with this Directive, the Imia islets were included in the "Network NATURA 2000" of European protected natural habitats, zone GR 4210010, along with the other Greek isles Arki, Lipsi, Agathonissi, Pharmakonissi and Kalolimno (see map # 13).

3.14. Σε επίσημο χάρτη του **1994** που σχεδιάστηκε από το **Τουρκικό** Υπουργείο Αμύνης σε συνεργασία με τον **Γερμανικό** χαρτογραφικό οίκο Reinhart Ryborsch της Φρανκφούρτης (συνημ. χάρτης # 14), οι δύο βραχονησίδες σημειώνονται με την ελληνική τους ονομασία "*N. Limnia*" και ορίζονται επισήμως ως ελληνικές, δεδομένου ότι αναφέρονται με τον ελληνικό προσδιορισμό "*N(ήσοι)*" και όχι με τον αντίστοιχο τουρκικό *Ad(alari)*", που χαρακτηρίζει τις νήσους εντός των τουρκικών χωρικών υδάτων.

3.15. Από ελληνικής πλευράς δόθηκε στη δημοσιότητα, την 30 Ιανουαρίου 1996, επίσημος **Τουρκικός** χάρτης του **1953**. Σε ορισμένες ελληνικές εφημερίδες ο χάρτης δημοσιεύτηκε με το σχόλιο ότι "*δείχνει σαφώς ότι η νήσος Ιμια ανήκει στην Ελλάδα*" (βλ. συνημ. χάρτης #15). Στην πραγματικότητα ο χάρτης αυτός δεν σημειώνει τις δύο επίμαχες βραχονησίδες αλλά μόνον τη νησίδα Καλόλιμνο. Και εδώ βέβαια η οροθετική γραμμή αφήνει προφανώς τα Λιμνιά εντός των Ελληνικών χωρικών υδάτων.

3.16. Στον Ελληνικό χάρτη της Στατιστικής Υπηρεσίας του 1951, (συνημ. χάρτης #16) οι επίμαχες βραχονησίδες σημειώνονται καθαρά και αναφέρονται, όπως είπαμε ήδη, ως *Νήσοι Λιμνιά (τα), Μεγάλο Λιμνιό & Μικρό Λιμνιό*. Με αυτό το όνομα (Λιμνιά) σημειώνονται στους περισσότερους κατοπινούς χάρτες (βλ. συνημ. χάρτη #17 της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος του 1963/1972 και συνημ. χάρτη #12 του Αμερικανικού Πολεμικού Ναυτικού του 1990). Στη συνέχεια αναφέρονται ως *Ιμια* (βλ. συνημ. Ιταλικό χάρτη #5 του 1932: *Isolotti Immia* και Τουρκικό χάρτη #7 του 1969: *Immia adalari*, και τους συνημ. χάρτες της Υδρογραφικής Υπηρεσίας του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού #18 του 1985: *Βραχόννησοι Ιμια*, και #19 του 1992: *Ν[ησίδ]ες Ιμια*).

Σημείωση: Για τις ανάγκες της παρούσας έκδοσης, ορισμένοι από τους παρατιθέμενους χάρτες έχουν μεγεθυνθεί και συνεπώς δεν αντιστοιχούν στην κλίμακα της αρχικής έκδοσής τους.

3.14. On an official map of **1994**, "a joint production of the **Turkish** Ministry of Defence and the **German** Kartographischer Verlag Reinhart Ryborsch of Frankfurt" (see map # 14), the two islets are marked with their Greek name "*N. Limnia*", and are officially recorded as Greek, for they are mentioned as "*N(ήσοι)*", the greek word for "*Islands*", and not as "*Ad(alari)*", the turkish word used for the islands within Turkish territorial waters.

3.15 On 30 January 1996 Greece officially circulated a **Turkish** map of **1953**. A number of Greek newspapers publishing the map commented that "*it clearly indicates that the Imia islets belong to Greece*" (see map #15). In reality, however, this map does not mark the disputed islets, but only the island of Kalolimno. Here again, however, the frontier line between Greece and Turkey leaves no doubt to the fact that the Limnia islets lie within Greek territorial waters.

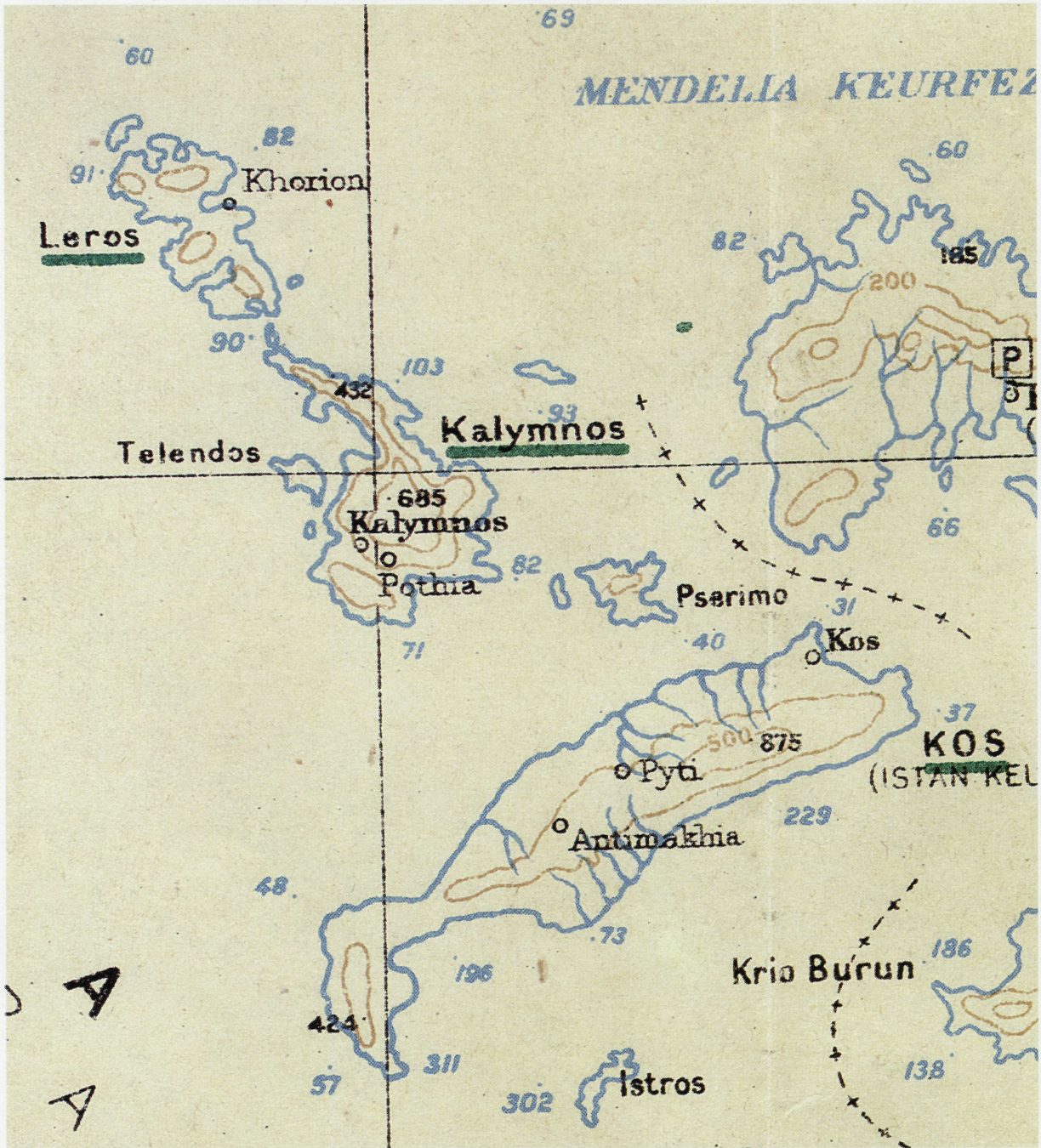
3.16 A Greek chart published by the Statistical Service in 1951 (see map #16) clearly marks the islets, referring to them, as mentioned above, as '*Nisoi Limnia*' ('Megalo Limnio' and 'Mikro Limnio'). It is with this name that they are marked on most of the later maps and charts (see chart #17 of the Greek Statistical Service, 1963/1972, and chart #12 of the US Navy, 1990). Subsequently they can be found referred to as *Imia* (see Italian chart #5, 1932 '*Isolotti Immia*', Turkish chart #7, 1969: '*Immia adalari*', and charts #18, 1985 and #19, 1990 of the Hydrographical Service of the Greek Navy: '*Isl. Imia*').

Note: Because some of the maps used in this report have been magnified, they do not correspond always to the scale of their original edition.

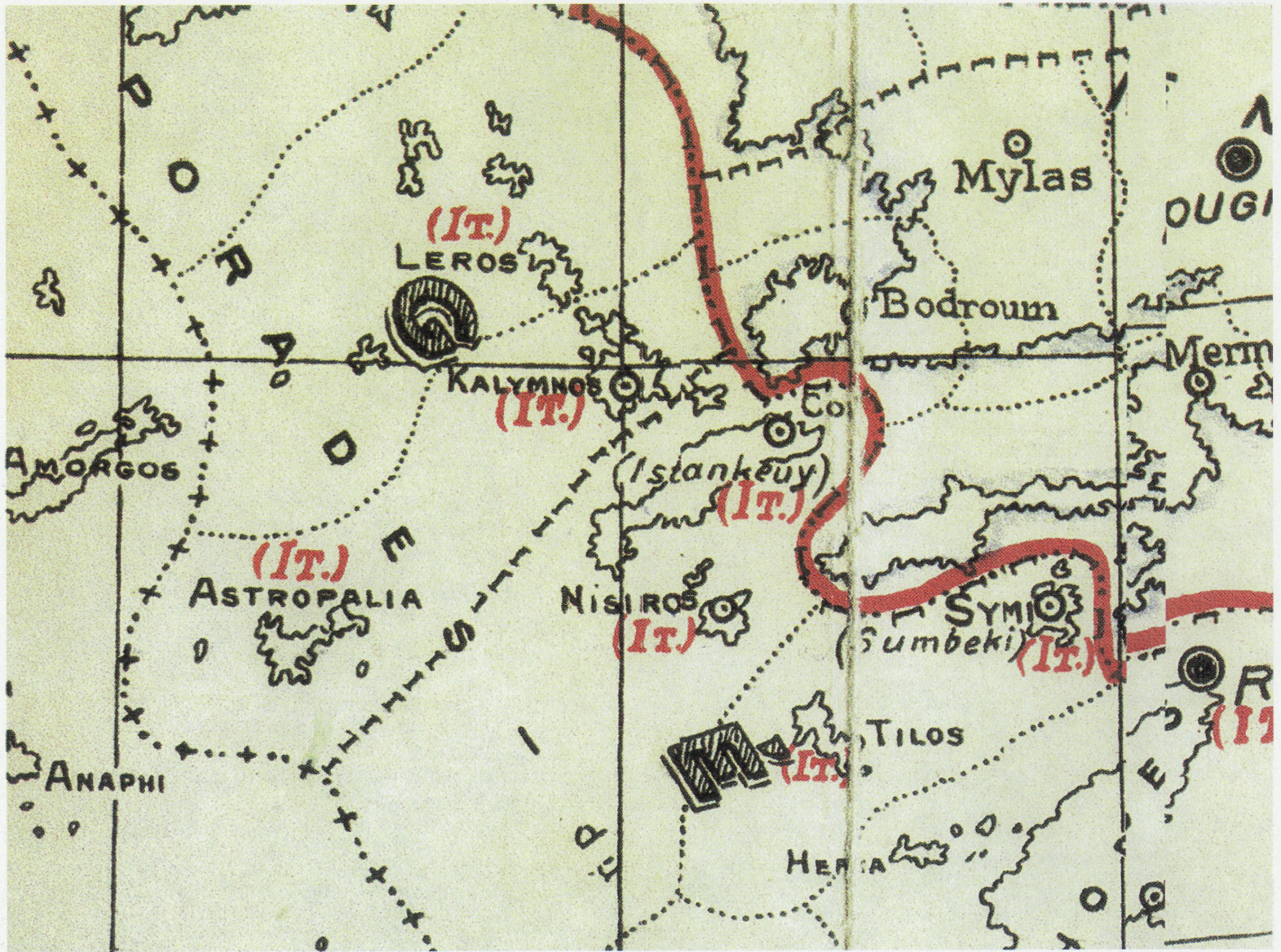

Χάρτης/Map 1: Henri Kiepert, *Carte Générale des Provinces Européennes et Asiatiques de l'Empire Ottoman*, 1:300.000, Βερολίνο/Berlin 1886.

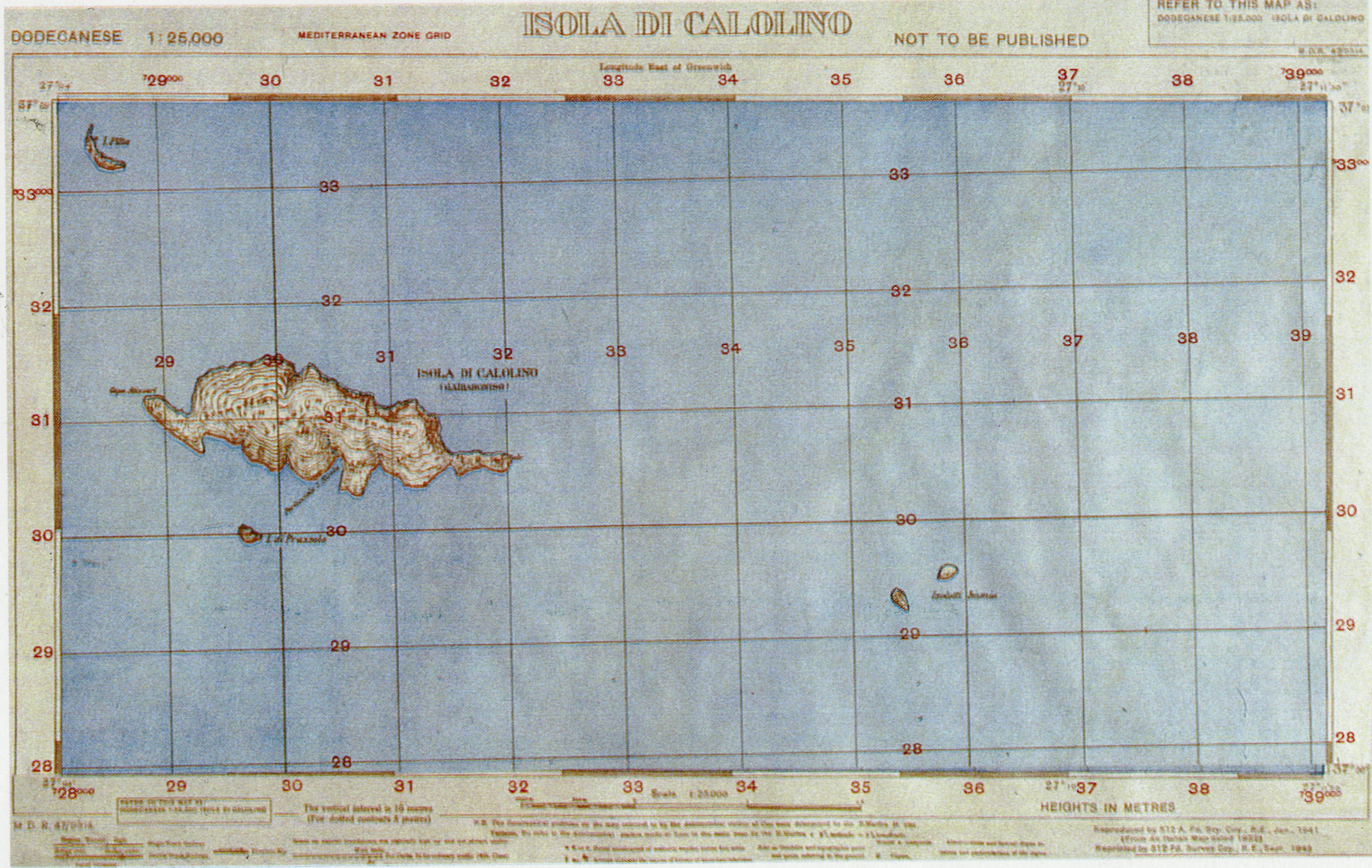
Χάρτης/Map 2: Service Géographique Britannique, *Turquie d'Europe-Zône des Détroits-Smyrne-Les Iles*, 1:1.000.000, 11/5/1920.

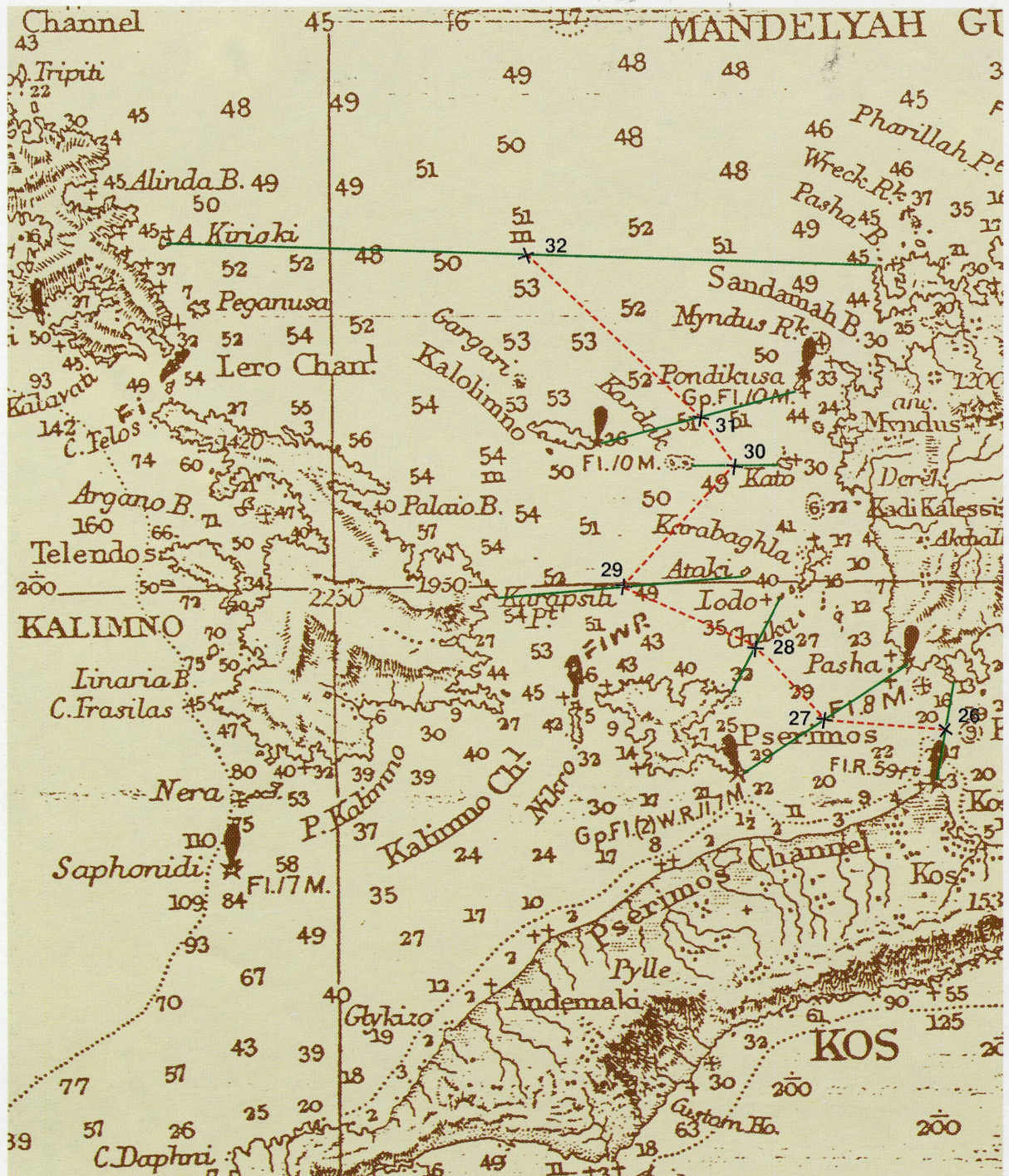
Χάρτης/Map 3: J. Pervititch, Carte indiquant l'attribution, après la Guerre Générale, des territoires cédés de la Turquie d'Europe, d'après les Traités ayant mis fin aux Guerres Balkaniques et Générale, 1: 2.500.000, Constantinople, 1924.

Χάρτης /Map 4: Pietro Corbellini, *Isole Italiane Dell'Egeo*, 1:1.500.000, Ρώμη/ Roma 1929.

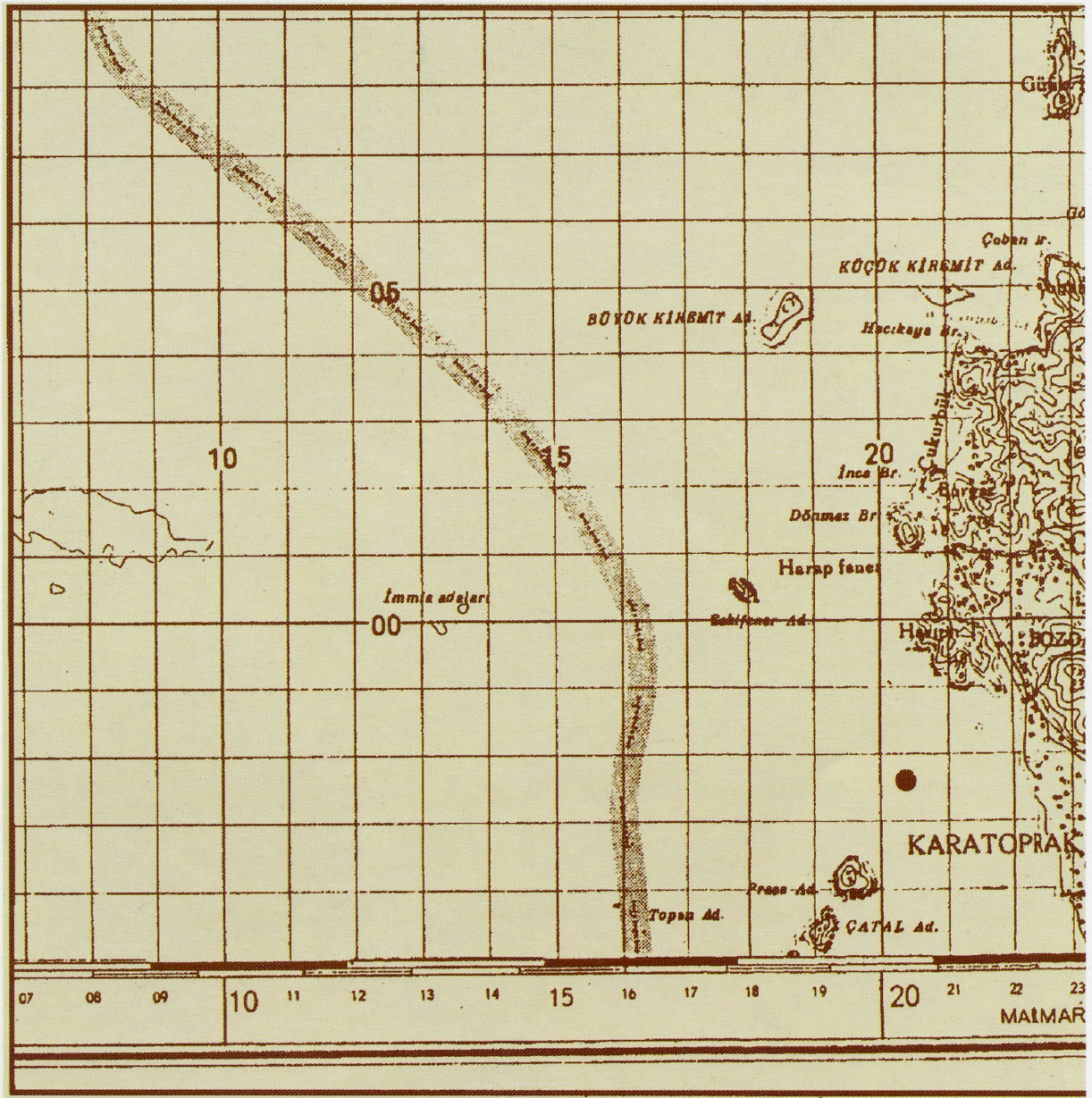

Χάρτης/Map 5: 512 A. Fd. Survey Coy R.E., *Dodecanese: Isola di Calolimno*, (from an Italian map dated 1932), 1:25,000, Sept. 1943.

Χάρτης /Map 6: Στο Πρακτικό της Άγκυρας της 28.12.1932 ορίζεται ότι το σημείο 30 της οροθετικής γραμμής Δωδεκανήσου - Τουρκίας διέρχεται "στο μέσον της απόστασης μεταξύ των βραχονησίδων Kardak και της νησίδας Kato της Ανατολίας", επί του αντίστοιχου βρετανικού υδρογραφικού χάρτη (η σήμανση δική μας).

In the Procès Verbal of Ankara on 28.12.1932, it is established that point 30 of the borderline between Dodecanese and Turkey, falls "midway between the Kardak islets and the island of Kato (Anatolia)", on the british hydrographical map (the line is marked by us).

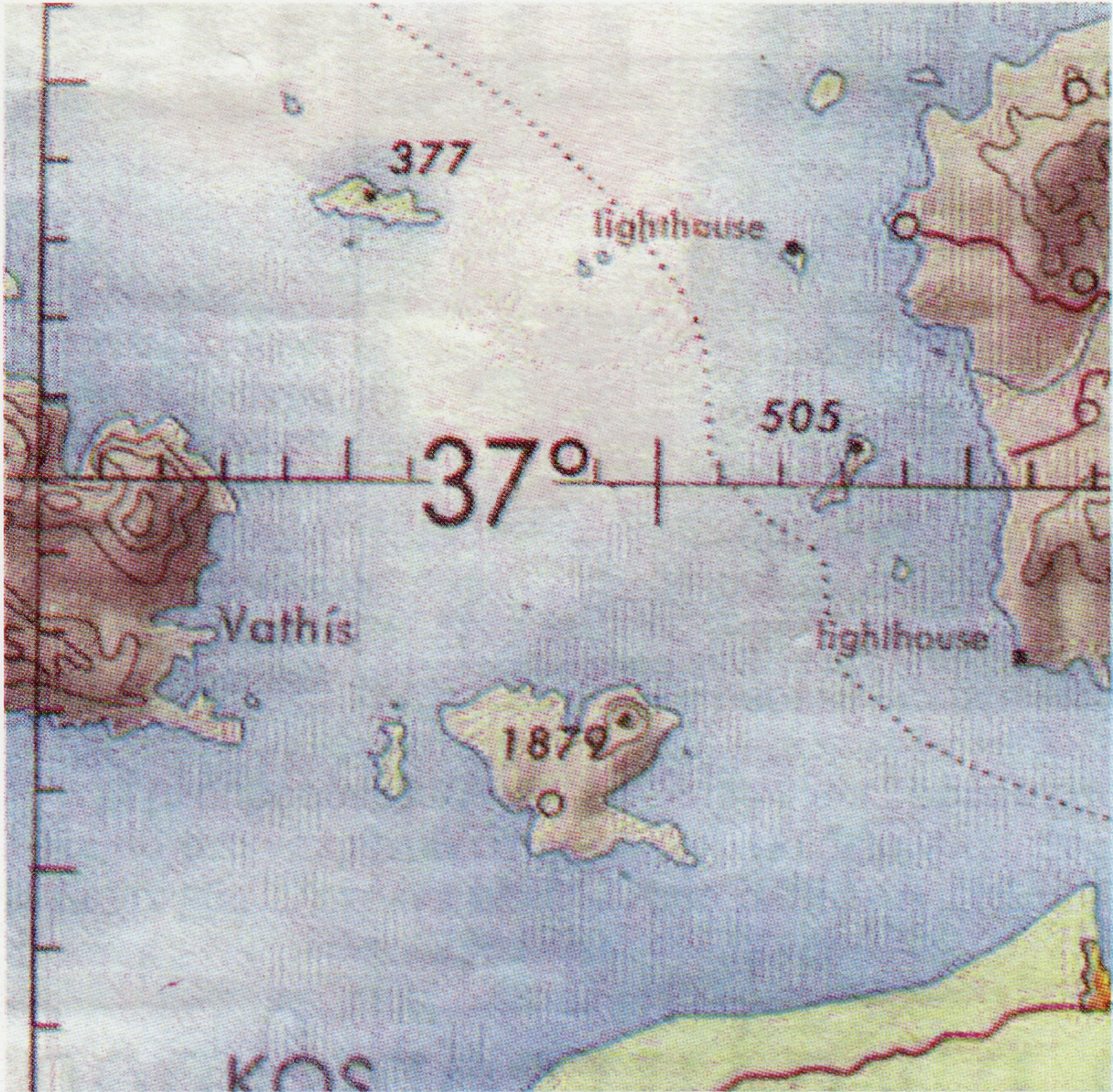

Χάρτης /Map 7: Turkish Geographic Service, Map No 18, 1:100.000, 1969.

Χάρτης/Map 8: M.S.B. Harita General Müdürlüğü Matbaası, Turkey, 1:1.850.000, Ankara 1971.

PC G-3B

GREECE, TURKEY

SCALE 1:500,000

BASE ICG
 BASE INFORMATION CORRECTED DECEMBER 1964
 FROM SOURCE DATED OCTOBER 1960 TO SINK 1963
 ICGC NO. PC 07

CAUTION

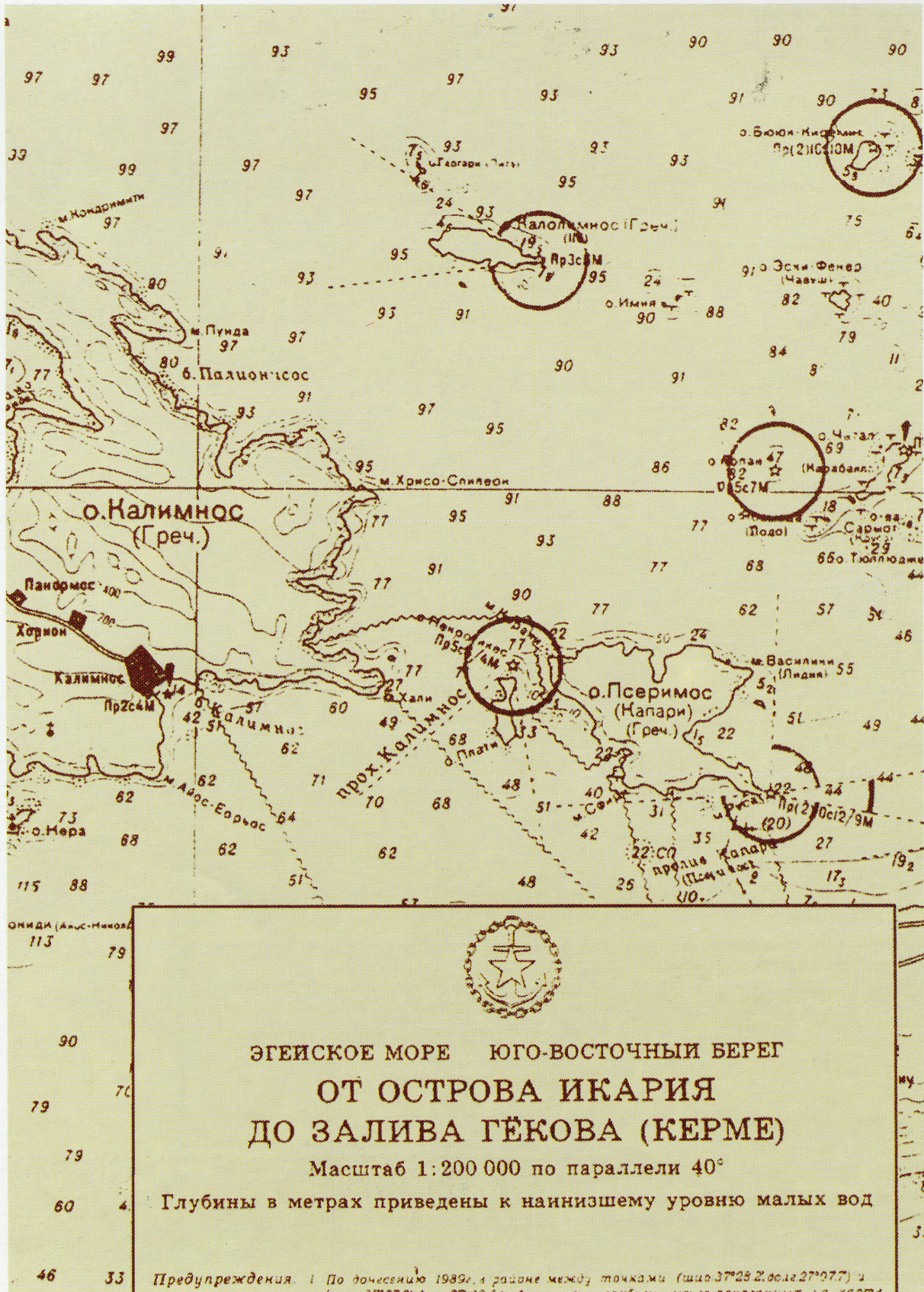
AIR INFORMATION CURRENT THROUGH
 14 NOVEMBER 1966

Consult ICAO IAMS and USAF/USN Flight Information Publication for the latest air information. The Chart System Manual for other charts contains information.

USAF PILOTAGE CHART

BASED UPON THE AIRCRAFT AND NAVIGATION DATA
 SUPPLIED BY THE
 U.S. AIR FORCE

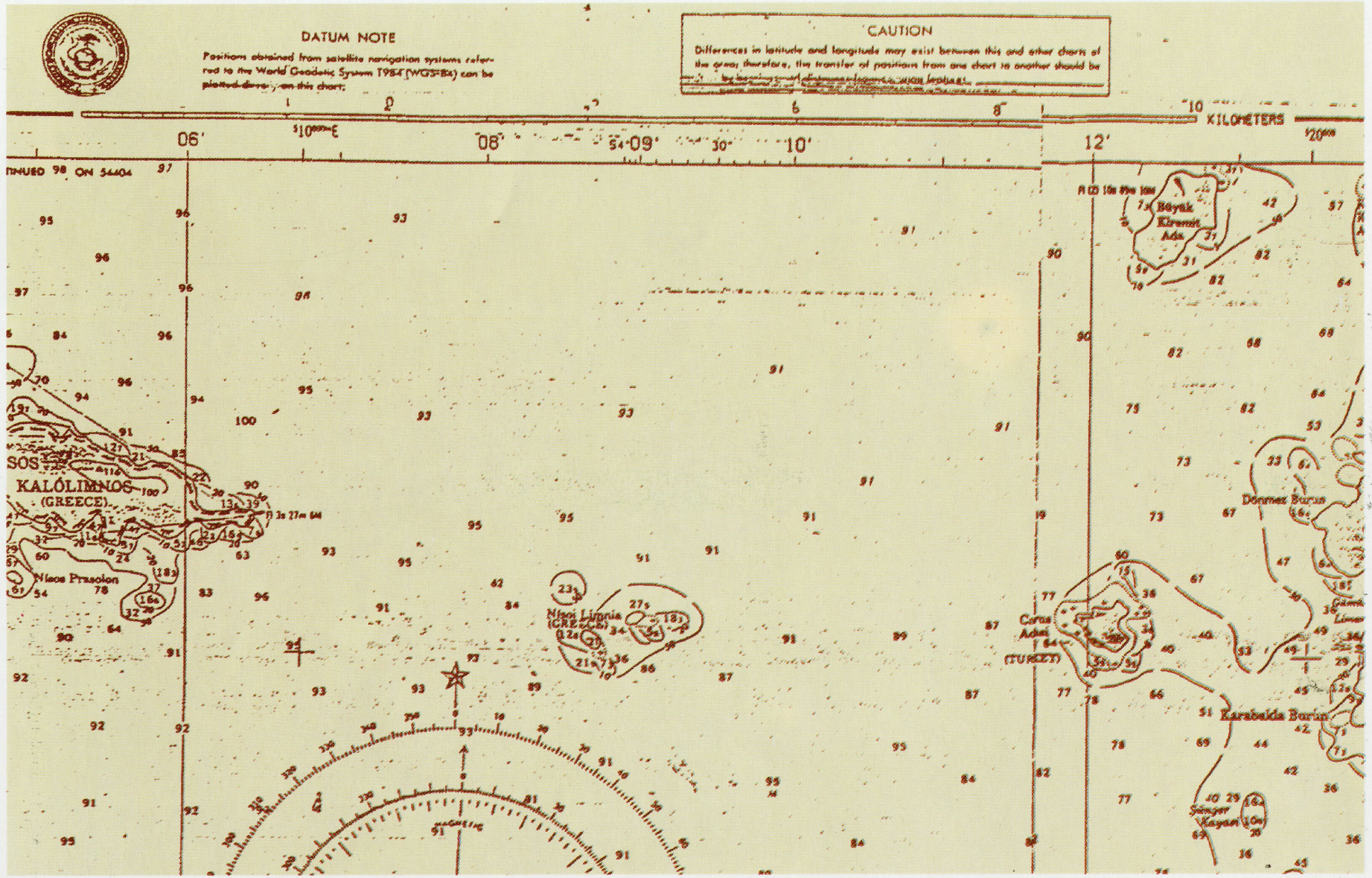
Χάρτης /Map 9: United States Air Force, *Pilotage Chart Greece - Turkey*, 1:500.000, 1964.

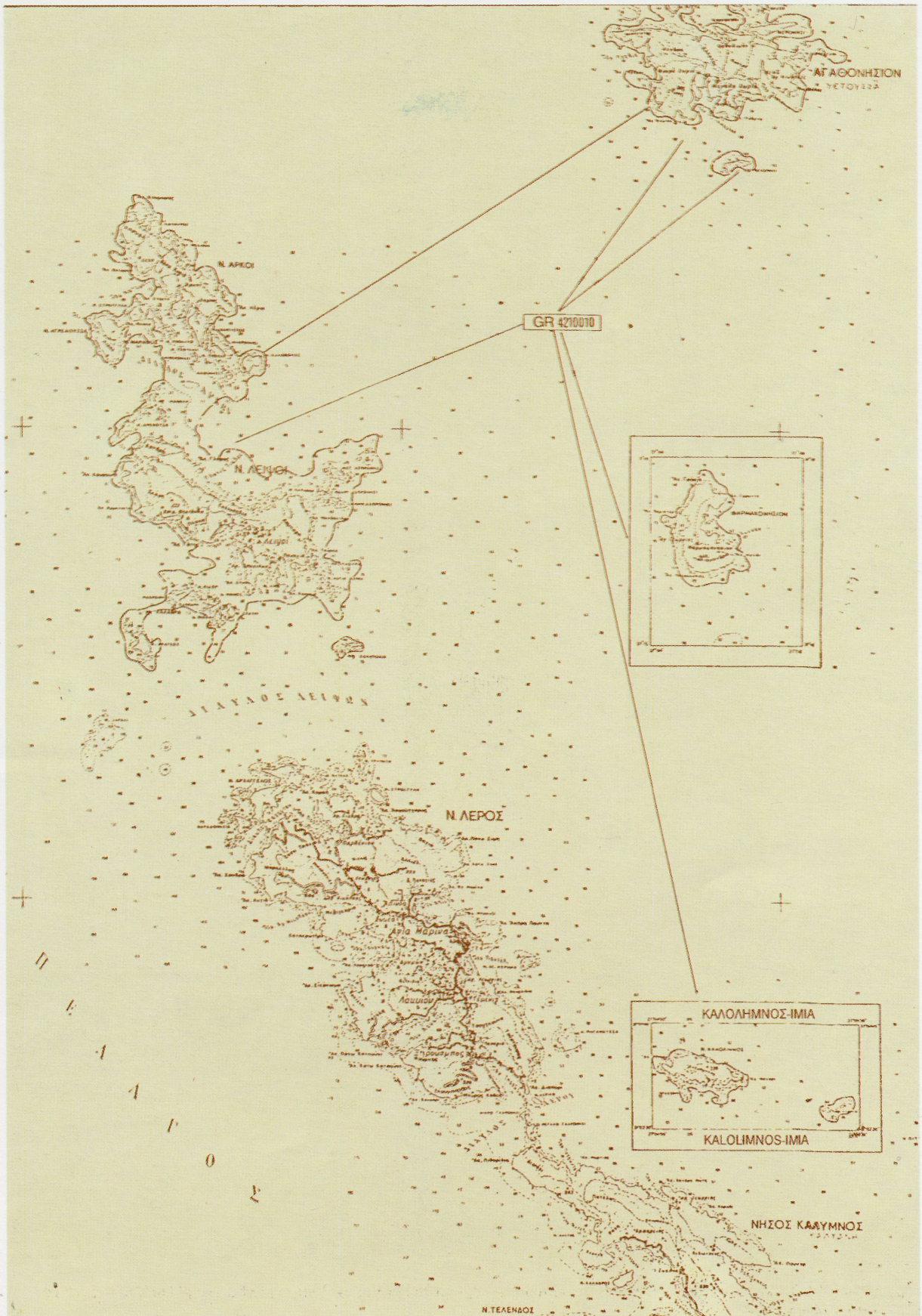
Χάρτης/Map 10: Soviet Navy, Aegean Sea, 1:200,000, 1989.

Χάρτης/Map 11: British Hydrographic Office, *Nisos Kalimnos to Nisos Ikaría*, 1:150,000, 1991.

Χάρτης/Map 12: United States Navy, 1:45.000, 1990.

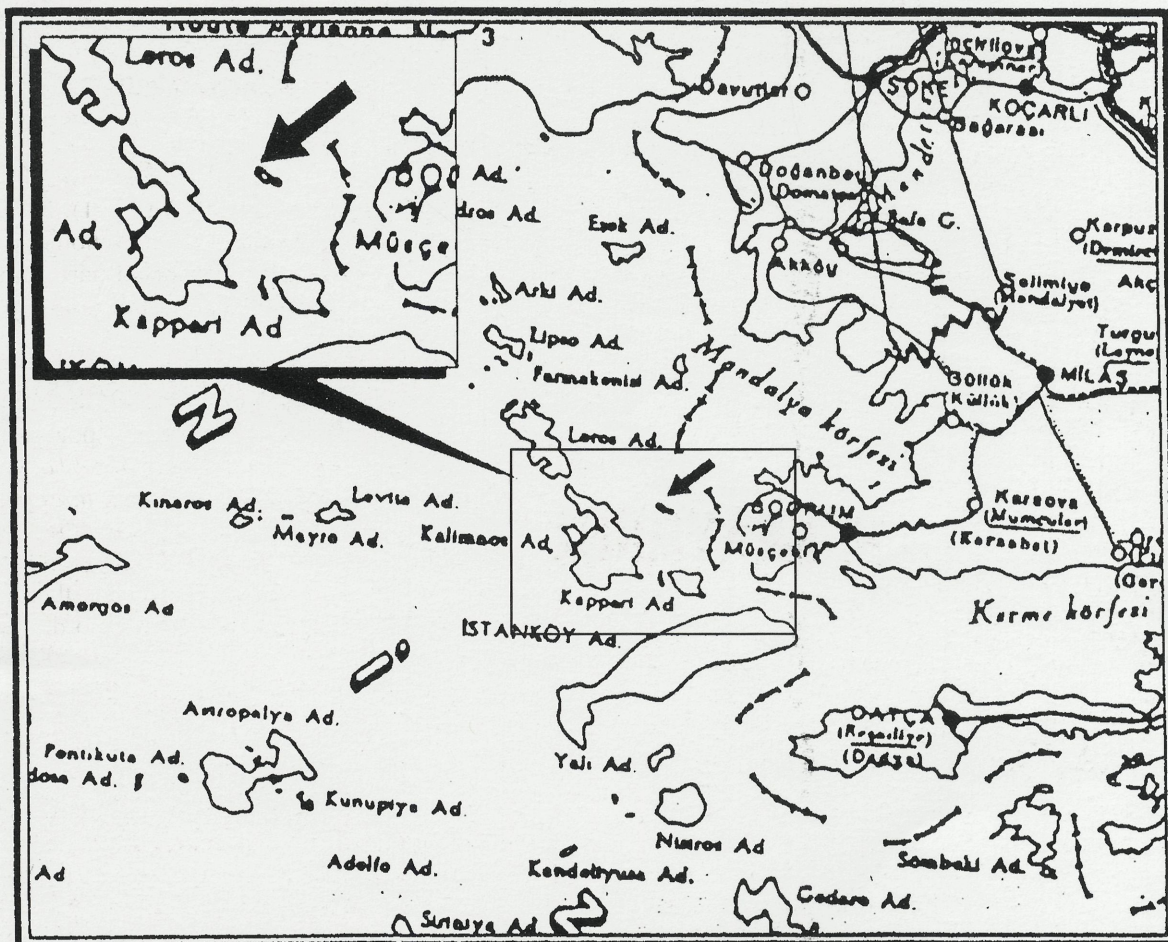

Χάρτης/Map 13: European Union, Natura 2000 Network, European Protected Area GR 4210010.

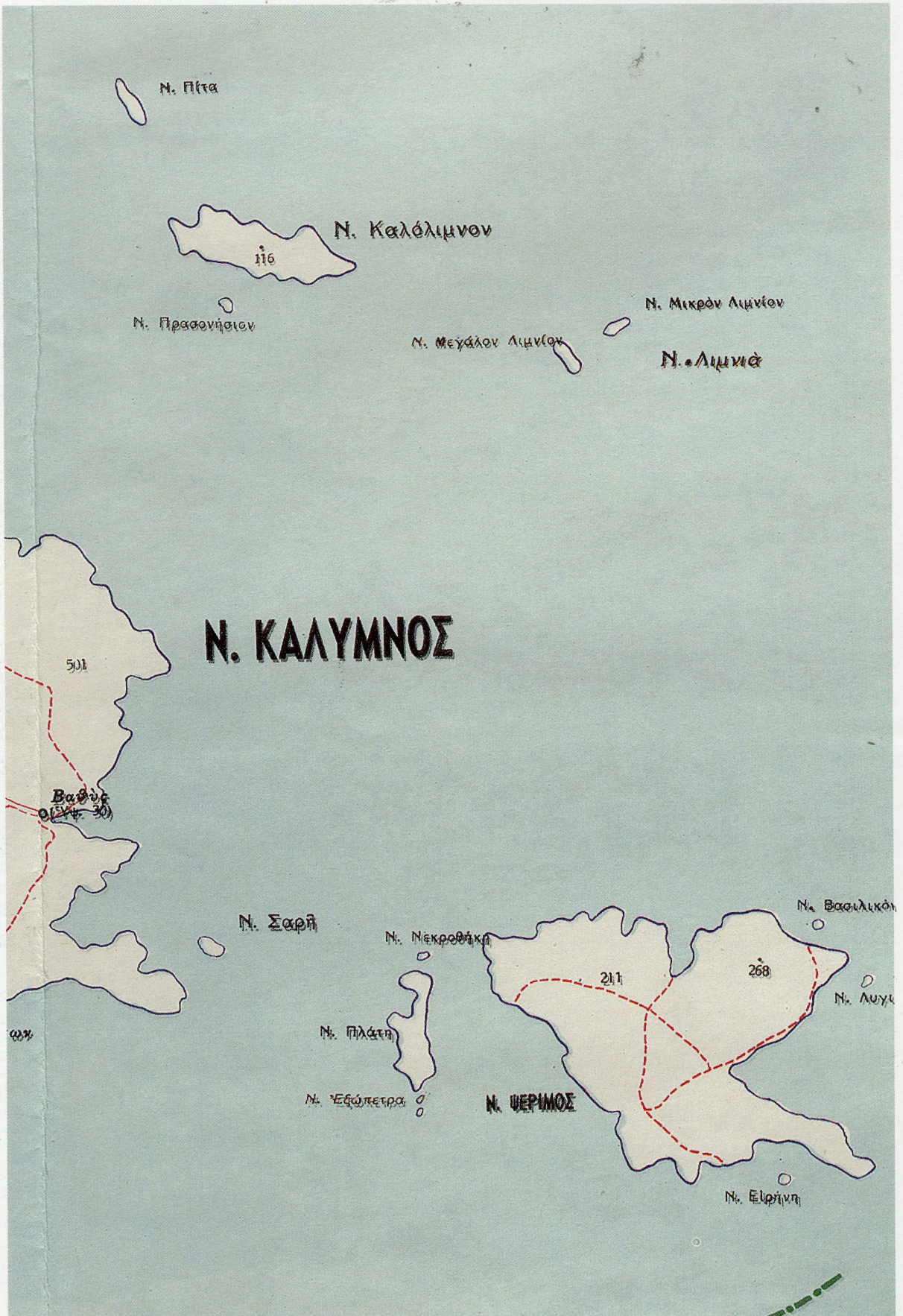

Χάρτης/Map 14: Turkish Ministry of Defence & German Kartographischer Verlag Reinhart Ryborsch of Frankfurt, *Türkiye*, 1:500.000, Ankara 1994.

TETAPTH 31 IANOYAPIOY 1996

Χάρτης /Map 15: Turkish Ministry of Foreign Affairs, *Report of Navigation through the Straits*, Άγκυρα/Ankara 1953.
 Ο χάρτης αυτός δημοσιεύτηκε σε Ελληνική εφημερίδα με το σχόλιο ότι "δείχνει τη νήσο 'Ιμια". Το βέλος στην πραγματικότητα δείχνει τη νήσο Καλόλιμνο.
 A Greek paper published this map commenting that it indicates Imia I. It marks in fact the Kalolimno I.

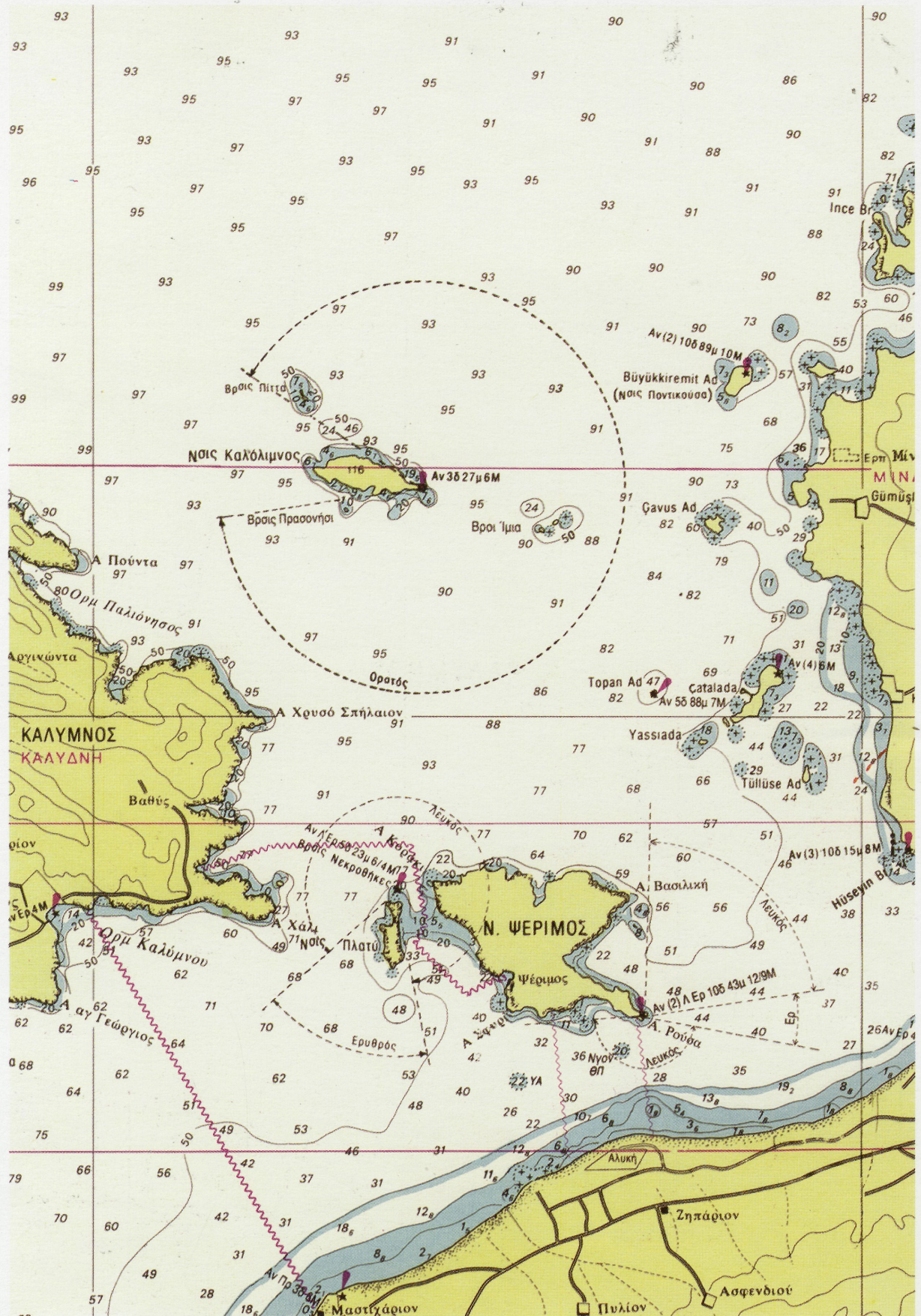

Χάρτης/Map 16: Γενική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος /Greek Statistical Service, *Επαρχία Καλύμνου/Eparchie of Kalimnos*. 1:100.000, Αθήνα/Athens 1951.

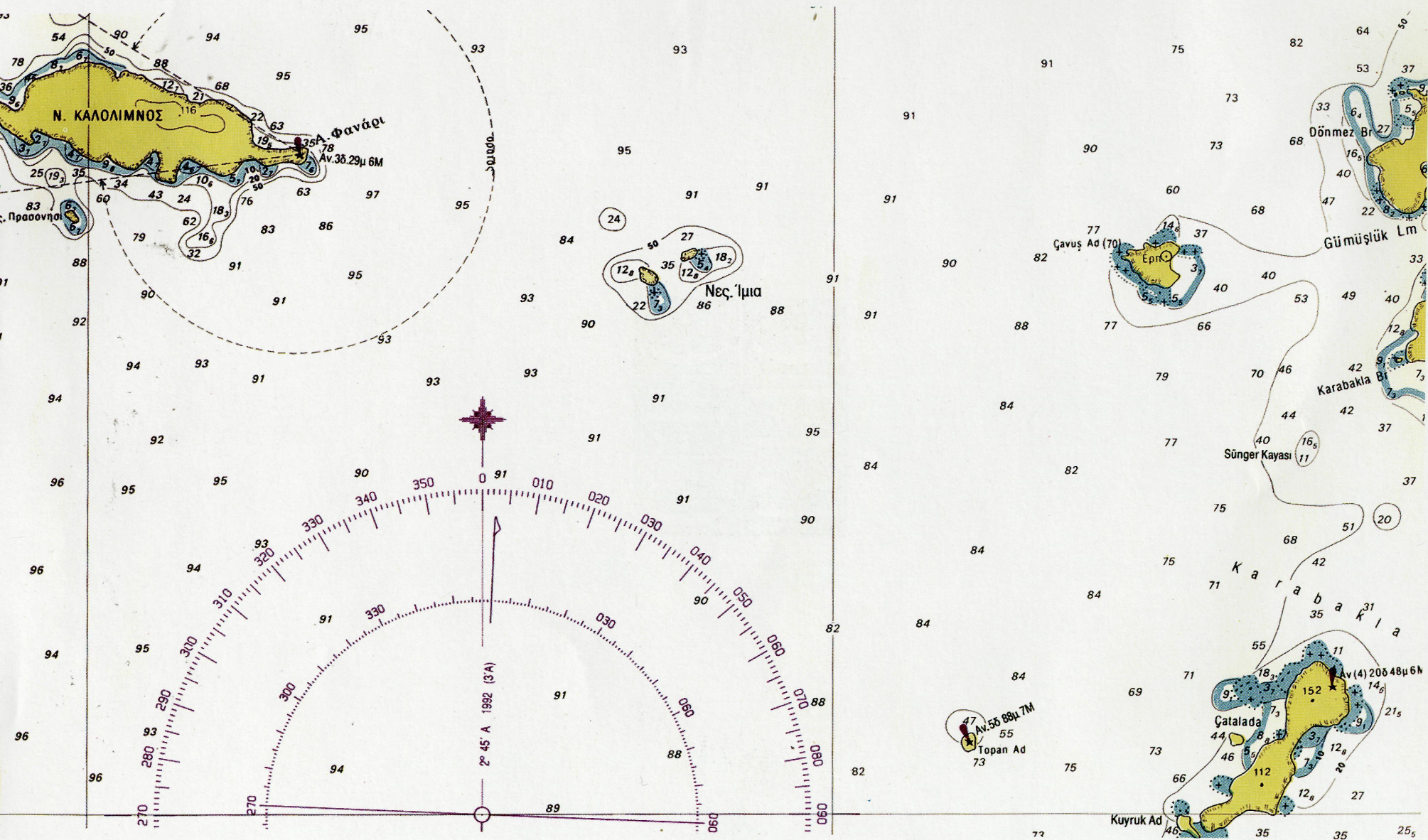

Χάρτης /Map 17: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος /Greek Statistical Service, Νομός Δωδεκανήσου /Department of Dodekanissos. 1:200.000, Αθήνα /Athens 1963 (Επαν./Repr. 1972).

Χάρτης/Μαρ 18: Υδρογραφική Υπηρεσία Πολεμικού Ναυτικού/ Greek Navy Hydrographical Service, Ν. Λέρος μέχρι Ν. Ρόδου και απέναντι ακτές Μικράς Ασίας/Leros I. to Rhodes I. and Asia Minor coast, 1:150.000, Αθήνα/Athens 1985.

Χάρτης /Map 19: Υδρογραφική Υπηρεσία Πολεμικού Ναυτικού/Greek Navy Hydrographical Service, Ν. Λέρος μέχρι Ν. Κω/Leros I. to Kos I., 1:50.000, Αθήνα/Athens 1992.